

Natuurpunt

Grote Nete

Jaargang 7

**driemaandelijks tijdschrift
november 2001 Nr. 4**

Een nieuwe afdeling is geboren

Natuurpunt!

Natuurpunt, Afdeling Grote Nete, zo heten we nu! Inderdaad, op 28 oktober 2001 werd onze nieuwe afdeling boven de doopvont gehouden. Op een Algemene Vergadering in het Gemeentehuis van Westerlo werd de nieuwe fusievereniging Natuurpunt voorgesteld, er werd een nieuwe naam en een bestuur voor de Afdeling gekozen. De meer dan 50 aanwezigen zorgden voor een afgeladen raadszaal. Manu Vlaeyens, de dagvoorzitter leidde alles in goeie banen, de werkingsvelden (beleid, reservaten, NME, natuurstudie, verenigingswerking) werden toegelicht en Lon Lommaert, unaniem gekozen tot nieuwe voorzitter, sloot af met een speech. Filip Verrezen, schepen van Milieu voor Westerlo, wenste in zijn toespraak onze vereniging veel geluk en hoopte op een vruchtbare samenwerking tussen het Gemeentebestuur en onze vereniging. Ook de aanwezigheid van burgemeester Luc Peetermans van Herselt, en schepen Ronny Korthout getuigt van hun grote interesse.

Na de vergadering werd een receptie aangeboden door het Gemeentebestuur van Westerlo. We bedanken het gemeentebestuur voor hun gastvrijheid. Het gemeentehuis was een mooie en ook een symbolische locatie om onze algemene vergadering te houden En nu aan 't werk!

Het nieuwe afdelingsbestuur had op 14 november zijn eerste vergadering. Wie welke taak gaat opnemen, hoe een en ander in zijn werk gaat, zullen we uitgebreid uit de doeken doen in het eerste nummer van ons nieuw Afdelingstijdschrift. Want inderdaad, dit nummer is meteen ook het laatste afdelingstijdschrift van Natuurreservaten - Afdeling Zuiderkempem. Onze Afdeling heeft nu een nieuwe naam, een nieuw bestuur, een nieuw werkingsgebied, daar hoort uiteraard ook een nieuw tijdschrift bij. Maar dat is voor binnenkort...

Een nieuw werkingsgebied? Inderdaad, naast Herselt, Hulshout, Laakdal en Westerlo maakt het grote Heist-op-den-Berg het vijftal volledig. Wielewaal en Natuurreservaten samen in deze 5 gemeenten geven meer medewerkers, meer leden, meer slagkracht, meer reservaat, meer natuur voor iedereen! We gaan er voor!

Natuurbeschermers zijn niet de grote redenaars maar toch mag de integrale toespraak van de voorzitter niet ontbreken in dit laatste nummer van het afdelingstijdschrift van afd. Zuiderkempers dat eveneens het nul nummer is van de nieuwe afdeling Grote Nete.

Beste natuurvrienden,

Namens heel de ploeg, zowel afdelingsbestuur als kernen met al hun bestuurs- en/of werkende leden: hartelijk dank voor het gestelde vertrouwen.

Daarmee is immers een afdeling van Natuurpunt bekrachtigd, met de naam 'Grote Nete' en twee kernen respectievelijk Heist-op-den-Berg en het vroegere Zuiderkempers: Herselt, Hulshout, Laakdal en Westerlo.

Zowel het afdelingsbestuur als het mandaat tot oprichting van kernen, is door de algemene vergadering goedgekeurd. Om eerlijk te zijn: het is soms een moeizaam parcours geweest. Maar als ik nu zie dat er een zeer goede ploeg klaar staat aan de start, voel ik dat het de moeite méér dan waard was. Ik merk een saamenhorigheid tussen de collega's van de vroegere verenigingen en die saamenhorigheid naar de toekomstige werking is de beste garantie tot slagen. Daarmee zijn de werkingsvelden voorgesteld door de trekkers en het is duidelijk dat iedereen aan de groene kar wil duwen.

Belangrijk in dit eerste jaar is, zeker voor ieder bestuurslid, dat we elkaar beter leren kennen: het grote voordeel van de fusie zal zijn dat we elkaars kennis en mogelijkheden efficiënter kunnen inzetten. Dit veronderstelt in eerste instantie kennis daarvan: elkaars mogelijkheden en beperkingen leren kennen. En dit proces zal zeker een jaar zeer intensief zijn en we zullen trachten er zo begrijpend en opbouwend mogelijk mee om te gaan, steeds binnen de context van een democratische vrijwilligersvereniging.

De afdelingsstructuur die we opgezet hebben is een hulpmiddel om de diverse werkingsvelden optimaal elkaar aanvullend en ondersteunend te maken. De 5 werkingsvelden kunnen naast elkaar een eigen leven gaan leiden, zoals 5 loshangende strengen, maar wat we beogen is een gevlochten spiraal van 5 strengen die onlosmakelijk zijn en elkaar mee omhoog stuwen.

Misschien in het kort enkele kernelementen samenbrengen die typerend zijn voor Natuurpunt in haar verschillende werkingsvelden:

Beleid:

De beleidswerking valt op te delen in twee: enerzijds de permanente sturing die aan het gemeentelijk beleid gegeven wordt via participatie in allerlei adviesorganen: vnl. Gecoro's, en milieuraad, maar ook in bekencomités, LIR-projecten, ed. In elk structureel overleg waar de functie natuur belangen in heeft, zal de beleidswerkgroep actief zijn. Eigenlijk is dit de meest duurzame sturing omdat ze pro-actief is: omdat ze mee de visievorming uittekent en niet achter de feiten aan moet hollen.

Het tweede luik is meer een ad-hoc luik en wordt in belangrijke mate bepaald worden door de actualiteit: een politiek agendapunt, een juridisch dossier.. Maar ook hier geldt: als er natuurwaarden in het spel zijn, spelen we mee.

Reservatenwerking:

Het 'veilig stellen en ontwikkelen van natuur en natuurgebieden' is een kernactiviteit van natuurpunt.

Maar waar vroeger de beoogde natuurwaarden het enige einddoel was, worden dezelfde natuurwaarden nu centraal in een maatschappelijke context geplaatst. Concreet is niet de klokjesgentiaan sensu stricto het einddoel, wel dezelfde klokjesgentiaan waar mensen komen naar kijken, waar mensen gemotiveerd geraken om zich te engageren voor het behoud van deze soort, waar het beheer gebeurt door onze terreinploeg: personen die

daardoor een verhoogde kans krijgen om aan de slag te kunnen op de reguliere arbeidsmarkt. De natuur als een intrinsieke waarde tussen recreatieve, economische, sociale en andere maatschappelijke belangen.

Natuur en Milieueducatie:

Via 'vorming' wordt de basis gelegd voor een nieuwe wijze van natuurbeleving. Onbekend is onbemand daarom wil men verwondering wekken voor de natuur, zal men respect verkrijgen voor die natuur en kan men er zich voor engageren.

Natuurstudie:

Natuurstudie ligt meermaals in het verlengde van NME. Het systematisch verzamelen van gegevens, verdere analyse en het doorspelen van de conclusies naar de buitenwereld is de wijze waarop Natuurpunt aan studie doet. Geen studie om de studie maar om bruikbare gegevens te leveren voor het beleid, voor de reservatenwerking en zeer belangrijk, ook om mensen te motiveren.

Verenigingswerking:

Eigenlijk zie ik dit als de maatschappelijke context waarin de afdeling staat. Misschien werd in het verleden te veel de indruk gewekt dat we een hardwerkend groepje donker-groenen waren waar je zonder getuigschrift van entomoloog, ornitholoog, ecooloog of bryoloog niet binnen raakte. Dat imago van 'select clubje' dat willen we kwijt en we willen gekend zijn in de regio als een open vereniging waar iedereen met een hart voor de natuur in terecht kan. We willen een vereniging zijn waar iedereen met een engagement naar de natuur dit engagement kan ontplooiën en op die manier mee bepalend zijn hoe de lokale natuurkoers zal gevaren worden. De vereniging heeft wel degelijk een maatschappelijke betekenis die verder gaat dan het behouden van natuurwaarden.

Economische betekenis:

In de afdeling zijn de laatste 20 jaar 300ha natuurgebied aangekocht, ingericht en beheerd. Deze natuurgebieden zijn grotendeels aangekocht met Europese, Gewestelijke en provinciale steun. Deze steun is nu vastgelegd op het grondgebied van de afdeling waardoor de inwoners van deze gemeenten de mogelijkheid hebben om van deze natuurgebieden te genieten. De lokale afdeling Grote Nete, is het kanaal geweest waardoor deze gelden in de regio geleid zijn. En deze kanalen werden in stand gehouden door de restfinanciering. Alle gemeenten, met uitzondering van Westerlo, (maar dit zal in de toekomst ongetwijfeld weer geagendeerd worden) hebben hiertoe bijgedragen en de noodzakelijke restfinanciering iets lichter gemaakt.

Sociale betekenis:

Tewerkstelling en Integratie: sinds een 4-tal jaar heeft de afdeling permanent een 3 tot 4 arbeiders in dienst, steeds vergezeld van een werkleider en de laatste twee jaar van een halftijdse kracht ter ondersteuning van (breed genomen reservatenwerking.) De arbeiders werken in een WEP+ statuut, een werkervaringsproject waarbij de kans geboden werd aan langdurig werklozen om werkervaring op te doen, zodat naderhand de overstap naar de arbeidsmarkt vlotter verloopt. Een heel aantal van deze mensen heeft intussen (dikwijls tot ons spijt zelfs vroegtijdig) werk gevonden.

Verder hebben we samen met het MPI te Oosterlo sinds begin 2001 een project opgezet om volwassen licht mentaal gehandicapten maatschappelijk te integreren door ze mee beheerswerken te laten uitvoeren. Als primaire doelstelling geldt hier de integratie.

Recreatieve betekenis:

Recreatie krijgt, in onze overstresste wereld, een steeds grotere maatschappelijke betekenis. Onze reservaten zijn allemaal opengesteld, zachte recreatie is een belangrijke nevenfunctie van

onze natuurgebieden.

'Natuur voor iedereen' is en blijft de slogan van Natuurpunt.

Cultuurhistorische betekenis:

Geregeld gaan landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden hand-in-hand. Het mooiste voorbeeld in de regio (weliswaar net buiten de strikte afdelingsgrenzen) is ongetwijfeld de Heimolen waar Natuurpunt een restauratie mee financierde (met een eigen inbreng van ruim drie miljoen fr.). Al die werkingsvelden, al die raakvlakken met andere functies, maakt duidelijk dat Natuurpunt in de maatschappij wil staan. Niet blind tussen twee groene muren maar groen als onderdeel van een maatschappelijk kleurenpalet. Ik dank U

Uit de Reservaten

De Grote Nete.

In de laatste NETE kon je lezen dat ons reservaat op het grondgebied van Heist-op-den-Berg in 2001 met 8 hectare gegroeid is, tot ruim 46 hectare.

In augustus 2001 werd gestart met het maaien van een gedeelte van een verruigd weiland. Door het achterwege blijven van enig maai- of graasbeheer wordt het gebied gedomineerd door een pitrusvegetatie. Een ruim gedeelte van de Moerbeemden bezit een venige bodem. Dit vormt een uitstekende uitgangssituatie voor een laagveenvegetatie. Tijdens een eerste inventarisatie werden nog volgende typische soorten aangetroffen: Melkeppe (massaal), Waternavel, Wateraardbei en Moerasviooltje. Andere talrijk voorkomende soorten zijn: Moerasandoorn, Wolfspoot en Kale jonker.

Door de bijzonder natte septembermaand verliep het afvoeren van het maaisel bijzonder moeizaam. Gelukkig konden we rekenen op de medewerking van de gemeentelijke MINA-werkers. We kijken alvast uit naar de impact van ons ontginningswerk.

Tijdens enkele warme oktoberdagen konden de overwinterende vlinders zich tegoed doen aan een massaal nectaraanbod op onze hooilanden. Op 13 oktober stond het knoopkruid en de Boerenwormkruid nog prachtig in bloei te Itegem. Dagpauwogen, Distelvlinders, Gammauilen en enkele witjes zogen de nectar op. Intussen speurde de IJsvogel in het Netewater naar visjes vanaf een klepduiker. Even verder sprong een zeldzame Hermelijn van de waterkant over de dijk. Er is voor de aandachtige wandelaar steeds iets te beleven in de Netevallei.

Op 14 oktober had Sven Verkem van de zoogdierenwerkgroep een veertigtal muizenvallen geplaatst in enkele reservaatpercelen. Stinkende pindakaas vermengd met muesli moest onze harige viervoeters verleiden. We doken hoopvol een recent aangeplante houtkant, palend aan een hooilandje in. Een Rosse woelmuis en 2 Bosmuizen hadden zich laten vangen. Even verder in een smal eiken-berkenbosje en een dennenbos waren opnieuw 1 Bosmuis en 2 Rosse woelmuizen van de partij. In het dennenbosje had een eekhoorn de dennenappels bewerkt met zijn scherpe tanden. Aan de vijver hadden 's nachts 3 Bosmuizen hun honger gestild met ons lokaas. Door de nevel waren de vallen 's morgens blijven openstaan. De heerlijke nazomerzon zorgde voor een aangename afsluiter van onze geslaagde zoogdierencursus.

Netevallei-Schaapwees

Toen ik onlangs enkele documenten aan het opbergen was, bemerkte ik dat het deze winter reeds 10 geleden is dat het project "Netevallei-Schaapwees" werd opgestart. Automatisch moest ik terugdenken aan de beginperiode, hoe we met enkele vrijwilligers ons eerste hooilandje met de zeis maaiden. Zweten en zwoegen terwijl de kinderen dolle pret beleefden op de berg maaisel. Ondertussen, 10 jaar later beheren we meer dan 50ha en heeft de zeis plaatsgemaakt voor maatbalk en bosmaaier. Ook de koeien van melkveebedrijven uit de buurt of galloways voor het ruigere werk hielpen ons bij het beheer. Een beheer dat er voor gezorgd heeft dat tal van planten en dieren betere leefomstandigheden kregen. Maar niet alleen planten en dieren zij er wel bij gevaren, ook heel wat mensen de weg naar de natuur teruggevonden. De voorbije 10 jaar wandelden er duizenden mensen al dan niet met begeleiding in het reservaat op speciaal voor hen onderhouden wandelpaden. En onze gidsen vertelden steeds hetzelfde basisverhaal over de onvervangbare waarde die de natuur heeft voor onze samenleving. Een positief verhaal dat de schoonheid en de kracht van de natuur en het landschap beschreef en vertelde over het enthousiasme waarmee vrijwilligers dit reservaat uitbouwden.

De enkele duizenden bezoekers in Netevallei-Schaapwees en de vele duizenden bezoekers in de andere Natuurpunt reservaten die dit verhaal hoorden hebben er zeker toe bijgedragen dat natuurbehoud nu maatschappelijk aanvaard wordt en ons geeft het de motivatie om er nog minstens 10 jaar mee verder te gaan.

De Langdonken

In de Langdonken zijn de graslanden gemaaid, wintertijd is zaagtijd. Enkele bestanden Amerikaanse eiken zullen gekapt worden. Ook zal er een eindkap van Corsicaanse den gebeuren. Na de kap van deze 'plantage' zullen de inheemse soorten weer kansen krijgen. Het graasseizoen is vlot verlopen. De Galloways hielden de heide boomvrij (Amerikaanse eik vinden ze de max). En ze voelen zich blijkbaar in hun nopjes, want enkele weken geleden werd het tweede kalfje van dit jaar geboren. Gewoon, zomaar in de vrije natuur zonder hulp, zonder keizersnee, puur natuur. De koeien van een plaatselijke landbouwer deden de nabegrazing van de 'betere' weilanden aan de schuur. En ook zij weten de variatie in hun grassamenstelling te smaken. Ze zien er alleszins gelukkig uit.

En de beheersresultaten voor fauna en flora blijven niet uit. Op onze afgegraven weiland aan de schuur kwam op 27 september een zeldzame zwarte ooievaar even van de rijk gedekte kikkertafel smullen. Het was een 'oude' vogel. De heideplantjes schieten als paddestoelen uit de grond. De zeldzame pilvaren groeit uiterst uitbundig. Dat belooft! Toch nog even vermelden dat je elke eerste zondagvoormiddag van de maand je eens extra kunt gezond moe maken. Omdat plaggen zo leuk is, plannen we de komende werkdagen telkens een plagactiviteit. Plaggen is niet overal even zinvol, maar in de Langdonken levert plagwerk telkens schitterende resultaten op. Daarom willen we toch elk jaar enkele aren manueel plaggen. De uiterst zeldzame pioniersvegetaties (kleine en ronde zonnedauw, moeraswolfsklauw, ijle rus, dopheide, heidekartelblad...) varen er wel bij. Plaggen, moet je echt eens doen! Afspraak aan de schuur in de Donkstraat elke eerste zondag van de maand om 9 u we werken tot 12 u.

Het Goor

Zoals in een vorige aflevering van deze rubriek al vermeld, hebben wij net voor de vorige winter een vrij grote plek geplagd op de centrale weg in het Goor. Dit jaar waren dus de eerste resultaten ervan te bewonderen. In plaats van de centimeterdikke laag pijpenstrootjeszode is dus de zaadbank net boven de minerale grond te voorschijn gekomen.

De verwachtingen waren erg hoog, omdat eigenlijk elke keer dat je een schop in de grond steekt in het Goor er wel een of ander zeldzaam gewas terug ontspruit. Wel, in dit eerste groeiseizoen is de oogst nogal mager:

Kleine zonnedauw, Dopheide, Struikheide, en nog wat gezeg en/ of gebies dat wij nog niet grondig bekeken hebben. Maar geen nood, het tweede jaar na het plaggen is gewoonlijk beter dan het eerste. Wij houden u op de hoogte.

De Steenkensbeek

Behalve dat wij niets meer horen van onze vrienden van de Dienst der Zeeschelde, is hier weinigs spectaculairs te vermelden. Ons beheersplan voor het gekapte canadabos achter La Corbeille is nog in de ontwerpfase, zullen we maar bekennen, en zelfs dat is al een eufemisme. Punt is dat de Dienst der Zeeschelde interesse had om het perceel als voorbeeld overstromingsgebied in te richten. (Waar wij geen probleem mee hebben.) Zolang we deze plannen niet kennen heeft het opstellen van een beheersplan natuurlijk geen zin.

De Roost Craeywinckel

De werkgroep Laakdal draait op volle toeren. Op de activiteitenkalender vind je regelmatig een wandeling in die hoek van onze afdeling. En deze wandelingen lokken steeds volk, zeker als er wat reclame rond gemaakt word. Soms komen er zelfs te veel wandelaars voor één gids, maar er zijn een achttal natuurgidsen in deze werkgroep, dus geen probleem. De busuitstappen en de wandelweekends zijn steeds voltreffers. En de mensen van Laakdal steken ook graag de handen uit de mouwen bij evenementen in de andere gemeenten van onze afdeling: 'Natuurpunt Grote Nete' (het is toch nog even wennen aan deze nieuwe naam).

Nu hebben al deze vrijwilligers ook nog de smaak te pakken om mee te doen aan het beheerswerk in de reservaten. En ze hebben groot gelijk want met een voltallige groep en als het weer wat mee zit, is beheerswerk een activiteit die heel veel voldoening geeft. Het gevoel van er bij te horen is dan heel sterk, het contact met de natuur is reëel en men kan tijdens een volgende wandeling terug kijken op eigen werk.

Het was 'alle hens aan dek' op de werkdag van 27 oktober jl. Al het gerief werd bovengehaald voor de 13 vrijwilligers. De ene greep een riek, de andere een gritsel en zo waren de 3 stootkarren snel volgeladen en het voorziene werk, namelijk het maaisel afvoeren van de kleinere hooilanden in de Roost was op minder dan 2 uur voor elkaar. Daarom werd ook de zeis nog bovengehaald om langs de wandelwegen nog wat brandnetels weg te nemen. Heel de karavaan stootkarren volgde, het maaisel werd opgeladen en weggebracht. En als we terug aan de parking waren, was er nog tijd over om wat na te babbelen bij een lekkere koffiekoek.

Deze noeste werkers zijn er volgende keer weer bij, dat kon je zo op de tevreden gezichten zien. En als jij ook zin hebt om eens mee te doen aan beheer of ander werk, je bent steeds welkom.

Natuurstudie

Een van de pijlers van onze werking welke we de volgende jaren zeker verder gaan uitbouwen tot een belangrijk werkingsveld in onze afdeling is natuurstudie. Buiten het leveren van een wetenschappelijke onderbouwing bij het reservatenbeheer heeft natuurstudie ook

als taak alle geïnteresseerden de kans te geven aan natuurstudie te doen op een niveau dat ze zelf bepalen.

Meer nieuws over natuurstudie lees je zeker in de volgende nummers.

Uit de Milieuraden, Gnops en Gecoro's

Milieuraden

Hulshout

Welja, we hebben dus onze eerste milieuraad onder het bewind van onze nieuwe voorzitter Ceulemans G. gehad. De strakke planning die hij oplegt doet ons het beste verhoppen. Er waait nu een nieuwe wind van dynamisme doorheen dit wat ingedommelde adviesorgaan.

Heist-op-den-Berg.

Tijdens de vakantiezitting op 3 juli werd een advies geformuleerd over retributiereglementen met betrekking tot afval. Op vraag van de gemeenten aangesloten bij de IOK werd gepolst naar de mogelijkheid om in de Kempen tot een grotere homogeniteit te komen inzake belastingreglementen. De Heistse milieuraad is voorstander om te streven naar een eenvormige prijs voor de huisvuilzakken (restafval en PMD) in een grotere regio. Zo kan een halt worden toegeroepen aan afvaltoerisme. De forfaitaire jaarlijkse huisvuilbelasting is een typisch element, dat behoort tot de gemeentelijke autonomie.

Tevens diende het gemeentelijke subsidiereglement voor de aankoop van natuurgebieden door de nieuwe coalitie verlengd te worden. De milieuraad verleende hiervoor op 3 juli een eenparig gunstig advies, mits enkele kleine aanpassingen. Op 4 september 2001 werd dit subsidiereglement door de gemeenteraad unaniem goedgekeurd voor een periode van 6 jaar, dus tot 31/12/2006. Hierdoor kunnen onze aankopen voor maximaal 30% van de totale aankoopssom worden betoelaagd met een maximum bedrag van 100.000 frank per hectare. Het gemeentebestuur heeft in haar begroting 2001 alvast 400.000 frank gereserveerd voor deze subsidies, waarvoor onze oprechte dank. Hierdoor kan gestalte worden gegeven aan een gebiedsgericht natuurbesluit in de gemeente, en in de vallei van de Grote Nete in het bijzonder.

Op de milieuraad van 11 oktober kwam het huishoudelijke reglement ter sprake.

Tevens werden twee concrete projecten rond afvalpreventie uitgewerkt. Deze handelen over het stimuleren van thuiscomposter en de promotie van katoenen luiers. Wist u trouwens dat één baby goed is voor 1.400 kilogram wegwerpluiers tijdens zijn eerste levensjaren. Tot slot werden nog enkele bedenkingen geformuleerd bij het zeer ambitieuze gemeentelijke milieuconvenant van minister Dua voor de periode 2002-2007.

Herselt

De Herseltse milieuraad heeft een volledige vergadering besteed aan een toelichting over de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en de gevolgen van deze richtlijnen op het gemeentelijk niveau. Samen met de leden van de milieuraad volgden het personeel van de milieudienst en de bouw dienst deze toelichting.

In Herselt zijn er de Habitatgebieden rond Langdonken en Goor Asbroek en het Vogelrichtlijngebied in de ruime omgeving van de Langdonken.

Laakdal, Herselt, Westerlo en Hulshout.

Voor de zesde keer gingen de milieuraad van Herselt, Hulshout, Laakdal en Westerlo een zaterdag samen op studiereis. De milieuraad van Hulshout gaat wel altijd mee op stap maar het is hen nog nooit gelukt van zelf een studiereis te organiseren. Van een burgemeester die in de milieusector zijn boterham verdient en ook nog bevoegd is voor milieu in de gemeente Hulshout verwachten we wel wat anders.

Dit jaar ging alle aandacht naar kleinschalige waterzuivering. In Plankendael bezochten we twee kleinschalige waterzuiveringsinstallaties. Een conventionele installatie waar de microbiologische zuiveringstrap gebaseerd is op actief slibwerking, de natuurlijke nazuivering is opgebouwd uit 2 trappen een macrofytenbed (drijvende waterplanten) en een helofytenfilter (wortelende waterplanten). Een tweede en kleinere installatie bestaat uit een biorotor en twee helofyten vloeivelden.

Vooraf de duidelijke en geestdriftige toelichting zullen we niet snel vergeten. In de namiddag werden in het Vito te Mol de keuringsprocedures en de Benor certificatie van IBA's (waterzuiveringsinstallaties voor 1 tot 20 inwoners equivalent) toegelicht.

De gemeenten Herselt, Olen en Westerlo organiseren samen een workshop over kleinschalige waterzuivering en je kan met de principes van duurzaam bouwen in de praktijk kennismaken.

Info bij de gemeentelijke milieudiensten of het duurzaamheidsteam van IOK 014 564254

Laakdal

Na de gewone dingen zoals goedkeuring van het verslag en zo, stonden op de agenda van de milieuraad van 5 september een aantal punten die onze aandacht verdienen. Zo was er het verslag van de Opvolgingscommissie Tessenderlo Chemie. Er volgde een overzicht dat aangeeft dat de verontreiniging met cadmium en andere bezwarende stoffen in het afvalwater gedaald is. De emissie van chloriden blijft zeer hoog. Dan volgden een aantal vermeldingen die ons meer doen denken aan pleisters op een houten been. Zo vertonen de zouten nu toch een dalende tendens maar dit is enkel te wijten aan een productiedaling en dus tijdelijk. Nog een schrale troost is de melding dat het debiet van het afvalwater van de fabriek aanzienlijk is verminderd. Minder waterverbruik is eigenlijk wel een goede zaak. Maar voor de Grote Laak is het de vuilvracht die moordend is en hoe minder verdund hoe erger. Ook het argument dat maar 30% van afvalwater in de Grote Laak terecht komt en de rest via de Winterbeek in de Demer, is al even waardeloos en misleidend als het schermen met de werkgelegenheid. Alsof het echt onmogelijk zou zijn om milieuvriendelijk te produceren. Dit zal geld kosten! Inderdaad, maar de kleine man moet ook betalen voor het verwerken van zijn afval.

En zo komen we bij het volgende punt van de agenda: reorganisatie van het containerpark. Eén van de belangrijke veranderingen die men op het containerpark van Laakdal wil toepassen, is het plaatsen van een weegbrug. De afvalfracties zoals: grof vuil, zuiver steen_ en betonpuin, snoeihout en vers grasmaaisel, zal men dan wegen en aanrekenen per kilogram. Dat zou tussen de 5 Fr en de 0.20 Fr gaan kosten; naargelang het materiaal. Het is te hopen dat men gelijktijdig met deze maatregel het sluikestorten strenger zal aanpakken, anders zou het opruimen van sluikestort, aan de gemeenschap wel eens meer kunnen kosten, per kilogram. De meeste andere materialen kan men echter, indien goed gesorteerd nog steeds gratis op het containerpark kwijt. Dit is alvast zo voor de inwoners van Laakdal en indien ze hun toegangsbadge kunnen voorleggen. Een inspanning die we er graag voor over hebben om onze gemeente mooi te houden.

Een derde punt is het oprichten van werkgroepen in de milieuraad. De leden in zo een werkgroep gaan bepaalde milieuproblemen meer in detail bestuderen om zo eventueel een goed onderbouwd advies aan de gemeente voor te leggen. Voor de volgende onderwerpen is men bezig een werkgroep op te richten. Een concreet project omtrent kleinschalige waterzuivering in de gemeenteschool in Veerle. Groep twee zal zich buigen over het integraal waterbeheer. En een derde groep zou graag mee adviseren als het gaat over aanvragen van bouw- of natuurvergunningen in de groengebieden. Wie denkt hier een steentje te kunnen bijdragen is steeds welkom.

Gnop's

Hulshout

Het gecombineerde project Steen-kensbeek/haagplantactie gaat verder. Eind september is er een toelichtingsvergadering geweest voor de geïnteresseerde burger, die vooral door het IOK en het Gemeentebestuur gedragen werd. Ook uw dienaar had een deeltaak op zich genomen, die echter wat vertraging opgelopen heeft. Maar we nemen dat zeker terug op.

GECORO's

Heist-op-den-Berg

Heist-op-den-Berg is de eerste gemeente in onze regio, die beschikt over een goedgekeurd gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Reeds in 1996 werd de Studiegroep Omgeving uit Mortsel aangeduid als ontwerper. Heist-op-den-Berg startte reeds met structuurplanning vooraleer dit wettelijk verplicht werd in het planningsdecreet. Onder impuls van schepenen van ruimtelijke ordening Marien werd het document voltooid. Na intentienota en startnota vonden deelstudies plaats rond woonbehoeften, open ruimte en lokale economie. De conclusies van deze studierapporten werden verwerkt in de gewenste ruimtelijke structuur van de gemeente. In december 2000 verleende de gemeenteraad haar goedkeuring aan dit document. Op 19 juni 2001 plaatste minister Van Mechelen zijn handtekening onder het betrokken beleidsplan voor de ruimtelijke ordening.

Op 18 oktober 2001 vond de installatievergadering van de eerste GECORO plaats. Dit is de opvolger van de oude erkende gemeentelijke adviescommissie inzake ruimtelijke ordening, die reeds sinds 1988 functioneerde in de gemeente Heist-op-den-Berg. De GECORO bestaat uit deskundigen en vertegenwoordigers van de diverse belangengroepen, zoals middenstand, landbouw, natuur, vakbonden en werkgevers. De politieke fracties zetelen er zonder stemrecht. Na de kennismakingsronde werd door het adviesbureau CIBE uit Gent toelichting gegeven bij de doelstellingen, taken en werking van de GECORO. Er werd uitgebreid ingegaan op het gewenste profiel van een GECORO-lid en de wijze van adviesverlening. Dit vormde alvast een leerrijke start van deze gemeentelijke adviescommissie. Tot slot kregen de leden het huishoudelijk reglement ter studie mee naar huis.

Hulshout

De Gecoro vergaderde op 13 september en 8 november. De Gecoro is samengesteld uit deskundigen en afgevaardigden van belangengroepen. In Hulshout zal de Gecoro zelf het warm water moeten uitvinden. Een toelichting over de doelstellingen, taken en werking van

de Gecoro en een beschrijving van het profiel van een Gecoro- lid zou alvast in Hulshout niet misstaan.

De Gecoro moet volgens het decreet R.O. in bepaalde gevallen een verplicht advies geven. Een van deze adviezen moet gegeven worden bij het opstellen van een RUP (ruimtelijk uitvoeringsplan). Er werd een Vlaams RUP opgesteld tot regularisatie van een deel van de camping "Het Nieuw Paradijs", het openbaar onderzoek liep van 18 september tot 18 oktober. Het schepencollege deed niet de moeite dit dossier aan de Gecoro voor te leggen.

De stuurgroep van het GRS (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan) bespreekt op 13 november de deelnota's "handel en bedrijvigheid" en "wonen". Zowel in de Gecoro als de stuurgroep is Natuurpunt aanwezig.

Herselt en Laakdal

De Gecoro's van Herselt en Laakdal zijn samengesteld maar moeten nog starten, dat zal een van de volgende weken wel gebeuren.

Afscheid

Manu, Tibbe en Sara

Onze innige deelneming bij het overlijden van echtgenote en moeder. Ook wij hebben moeite met 'afscheid nemen'.

Weggaan

Weggaan is iets anders
dan het huis uitsluipen
zacht de deur dichttrekken
achter je bestaan en niet
terugkeren. Je blijft
iemand op wie wordt gewacht

Weggaan kan je
beschrijven als
een soort van blijven
Niemand
wacht want je bent er nog.
Niemand neemt afscheid
want ja gaat niet weg.

Rutger Kopland

Allerlei

Busreis 17 februari 2002

Op zondag 17 februari 2002 houden wij onze winterwandeling in de Ardennen. Onze gids Jan van Walsum heeft dit jaar een tocht uitgestippeld in de buurt van Nisramont. Waar de Oostelijke en Westelijke Ourthe samenvloeien is een 47 ha groot meer ontstaan. Onze wandeling van ongeveer 13 km situeert zich vooral rond dit meer. Het is een wandeling met veel klimmen en dalen. Maar naast dit sportieve aspect is vooral het landschap en de natuur gewoon schitterend, 's Middags mogen wij onze picknick opeten in de herberg "Le Vieil Engreux" in het dorpje Engreux. De prijs voor deze uitstap bedraagt:

10 euro voor volwassenen en 5 euro voor kinderen tot 12 jaar. Maximum 25 euro per gezin. Vertrekplaatsen:

Veerle-Heide kerk: 7.00 uur

Veerle Vineau: 7.10 uur

Eindhout Oude Tramlijn: 7.20 uur

Info en inschrijven voor 10 februari 2002 bij Jan van Walsum: 014/ 866 777

Ooievaars op bezoek.

De voorbije nazomer werden in maar vooral boven onze reservaten verschillende ooievaars waargenomen. Op 17 augustus 2001 was er een hoog cirkelende zwarte ooievaar boven het Trichelbroek te Eindhout. Eind augustus vloog op een avond een zelfde soort laag over Schaapswees te Westerlo. Toppunt was een zwarte ooievaar die op 27 september een voormiddag pleisterde rond de waterplasjes op de grote weide van de Langdonken te Herselt. Dus niet minder dan drie zwarte ooievaars die dit najaar onze reservaten een bezoek brachten. Zeker de moeite waard.

Van zijn familielid de (witte) ooievaar ligt maar één waarneming voor. Maar wat voor één!

Op zondag 23 september cirkelden niet minder dan 18 ooievaars boven weerom ons reservaat Trichelbroek. Zij hadden overnacht op elektriciteitspalen langs de E313 in de buurt van BP (vroegere Amoco) en in de voormiddag hun voedsel ingeslagen in een grote weide langs de Nete. Tijdens een vergadering van de groep uit Laakdal werden wij van deze waarneming op de hoogte gebracht. De vergadering werd dan ook in een iets sneller tempo afgewerkt. Bij de aankomst te Stelen van een groot deel van ons bestuur waren de vogels al op de wieken. Wij hebben ze nog een hele tijd gevolgd tot boven ons eigenste Trichelbroek. De fierheid droop van ieders gezicht. Later is de groep nog waargenomen te Leefdaal in Vlaams-Brabant pal zuid t.o.v. Laakdal. Wij hopen dat ze ondertussen veilig het warme zuiden hebben mogen bereiken.

De kalenders

Haal de natuur in huis. Elk jaar verkopen Natuurpunt-afdelingen kalenders. Ook dit jaar werden weer schitterende natuurfoto's gebruikt om de kalender op te smukken. De opbrengst van deze kalenderactie gaat integraal naar de afdeling zelf. Natuurpunt-Afdeling Grote Nete engageerde zich om minstens 150 kalenders aan de man of vrouw te brengen. De kalender kost slechts 250 fr. Met dit geld stellen we weer wat natuurgebieden veilig. De kalender is een prachtig eindejaarscadeau. Te koop bij de bestuursleden en op 2 december tijdens de eetdag.

Eetdag

Onze jaarlijkse eetdag in de parochiezaal van Blauberg komt er aan. Op zondag 2 december 2001 kan je weer heerlijk smullen aan zeer democratische prijzen. Welk menu? Hoe inschrijven? Waar en wanneer? Zie elders in dit blad. Het is wel heel belangrijk om tijdig in te

schrijven. We kunnen maar een 220-tal plakkes serveren. Er vlug bij zijn is de boodschap. Op de eetdag kan je de prachtige Natuurpunt kalender kopen!

Vleeshandel

Over het beheer van onze reservaten met eigen runderen van Natuurpunt kon je al meermaals lezen in dit tijdschrift. Door de natuurlijke aangroei van de kudde zijn we verplicht van ieder jaar een deel van de dieren te verwijderen. Natuurpunt koos voor een samenwerking met Veeakker, een kleine slagerijketen die rechtstreeks van de boer aan de consument verkoopt. Het vlees van de Galloway en Agnus Aberdeen runderen die in onze reservaten graasden wordt in de eerste plaats te koop aangeboden aan Natuurpunt leden. De pakketten van 9 kg, 18 kg, een half of een volledig dier worden versneden en vacuüm verpakt geleverd op de afhaalpunten van Veeakker.

Voor inlichtingen en bestellingen kan je terecht bij:

Ann Pinceel,
bezoekerscentrum Beneden Dijle
tel: 015 436109
e-mail: bc.benedendijle@pi.be

Duisternis

Na het succes van vorig jaar wil de gemeente opnieuw meewerken aan de nacht van de duisternis. Op zaterdag 24-11-2001 organiseert de Bond Beter Leefmilieu en de Vlaamse Vereniging voor Sterrenkunde de zesde Nacht van de duisternis. Op deze avond staat de problematiek van de lichtvervuiling centraal. Herselt zal tussen 20 en 22u de openbare verlichting zoveel mogelijk doven en roept bewoners en middenstanders op om deze actie mee te ondersteunen door zelf de buitenverlichting tijdens die twee uur te doven.

In heel wat steden en gemeenten is het nooit meer donker. Omwonenden van bedrijven, sportterreinen, van verlichte serres en monumenten,... kunnen niet meer genieten van het nachtelijk landschap en de sterrenhemel. Ze ervaren het licht dat de woon- en slaapkamer binnenstraalt als storend. Dit overmatig kunstlicht zorgt voor lichtvervuiling die plant en dier hindert. De fotosynthese van planten wordt gestuurd door licht. Daarom blijven die planten langer groen en wordt de kans op vorstschade groter. Nachtdieren schuwen het licht. Hun leefgebied wordt versnipperd door de uitgebreide of ondoelmatige openbare verlichting. Natuurpunt afdeling Grote-Nete vindt het voorkomen van lichtvervuiling heel belangrijk. Daarom willen wij ons steentje bijdragen tot deze symbolische actie rond de lichtvervuilingproblematiek. Enkele van onze gidsen zullen een avondwandeling leiden. Deze vertrekt aan taverne Mie Maan, Diestsebaan 28, Herselt.

Vertrek om 20.30u, de wandeling duurt ongeveer 2 uur.

Zorg wel voor gepaste kleding (dit wil zeggen kleding die erg vuil mag worden) en laarzen. De wandeling is gratis.

Dag van de Natuur

Op zaterdag 14 november is er de jaarlijkse dag van de NATUUR. Dit jaar gaan we wilgen knotten in de Netevallei-Moerbeemden. We komen samen om 13.30uur aan de kerk van Hallaar en werken tot 17uur. Breng je kapmes, handzaag of motorzaag en werkhandschoenen mee. Info Wilfried Wouters 015 242573

Vogelvangst

We zijn toch wel even geschrokken toen we enkele dagen geleden een boswachter van Bos en Groen hoorden vertellen dat er in Westerlo dit najaar al meer dan 10 vogelvangers geverbaliseerd zijn. Misschien een goed idee voor het gemeentebestuur van Westerlo om naast het vossenmeldpunt ook een meldpunt voor illegale vogelvangers te openen.

Schoenen

Op 1 september startte de schoenenketen Torfs met een inzamelingsactie van oude schoenen ten voordele van Natuurpunt. Klanten kunnen gedragen - maar nog bruikbaar - schoeisel inleveren in alle 34 vestigingen van de keten. Torfs neemt deze herbruikbare schoenen in ontvangst. De schoenen worden verkocht aan een recyclagebedrijf, dat hiervoor 25 bfr per kilo betaalt. Na enkele weken werd reeds 2 ton oude schoenen naar de winkels gebracht. De volledige opbrengst van de inzamelingsactie schenkt Torfs aan Natuurpunt voor de aankoop en het beheer van natuurgebieden in de omgeving van de filialen. De samenwerking tussen Torfs en natuurpunt is niet nieuw. Reeds enkele jaren geleden was Torfs er zich al van bewust dat ook ondernemers het engagement moeten opnemen een bijdrage te leveren tot het beschermen van de natuur. In twee baanwinkels werd een draagtassenactie opgestart: voor elke klant die bij aankoop van nieuwe schoenen een papieren draagtas weigert, schenkt Torfs vijf frank voor de na-tuur! Deze actie kent een succes en werd recent uitgebreid naar de andere baanwinkelfilialen. Torfs breidt de inzamelingsactie van oude schoenen ook uit naar scholen. Reeds 45 scholen werken mee aan de actie. Nog steeds reageren enthousiaste leerkrachten en leerlingen die zich willen inzetten. Op sommige plaatsen werken slechts enkele klassen mee, op andere plaatsen hele scholen. Voor de klassen of scholen die het meest inzamelen voorziet Torfs een geschenkpakket uit de Natuurpuntwinkel.

In ons afdelingsgebied doen er momenteel twee scholen mee. Het vijfde leerjaar van de lagere basisschool Gemeenschapsonderwijs Hof Van Riemen in Heist-op-den-berg en de derde graad van de Gemeenschapsschool Triangel (Freinetschool) in Booischot. Iedereen, ook mensen van buiten de school mogen de schoenen afgeven op het secretariaat van de respectievelijke scholen.

Om het u, beste leden, gemakkelijk te maken, hebben wij ook verzamelpunten georganiseerd in de andere gemeenten van ons werkingsgebied. Voor Laakdal kan je terecht bij Herman Berghmans 014 841604, voor Her-selt bij Lon Lommaert 014 541738, voor Westerlo bij Walter Michiels 014 264337 en voor Hulshout bij Manu Vlaeyens. De adressen vind je in de lijst met bestuursleden. Zij zorgen dan wel dat de schoenen in een van de twee scholen terechtkomen.

Bewaart u nog oude schoenen? Lever ze af op de gegeven plaatsen. De schoenen moeten wel netjes per paar bijeen gebonden zijn door middel van een veter, touwtje of elastiek. Zwaar beschadigde en/of volledig versleten schoenen brengen helaas niets op. Die moet je dan ook niet inleveren.

De opbrengst van deze actie gaat naar de uitbouw van Goor-Asbroek en met een deel van het geld wordt ook een schoolnatuurreserveaat in Heist uitgebouwd.

Ook jouw school, of dat van je kind kan uiteraard nog vlug meedoen met de actie. Je contacteert dan best Benny Van Dyck 013 783609
Wel vlug wezen want de actie loopt maar tot in december.

De Euro voor meer Natuur

Iedere keer als je een reis maakt in het buitenland, blijf je wel zitten met een zakje of een potje munten uit je vakantieland. Misschien heb jij ook wel zo'n spaarpotje met 'vreemde' munten. Binnen enkele weken is dat geld uit Europese landen compleet waardeloos. Of toch

niet. Voor jou is het wellicht niet te doen om dat handjevol geld nog in het thuisland om te wisselen. Natuurpunt verzamelt die vreemde munten en zal ze in het land van herkomst omwisselen. En met die omgewisselde peseta's, guldens of lires worden dan weer nieuwe natuurgebieden aangekocht. Lever daarom je munten in bij een van de bestuursleden of breng je zak kleingeld mee naar de eetdag.

Het moet snel gaan, anders is het te laat. Voor u een kleine moeite, maar voor de natuur een wereld van verschil.

Appelsap

Het nieuwe appelsap is er. Voor de zoveelste keer, we zijn de tel kwijt, is het appelsap geperst gepasteuriseerd en op flessen getrokken. Dit jaar kwam de ganse lading, 3.500 kg. Haspengouwse hoogstamappels, van de Nationale boomgaardenstichting. Het grootste aandeel van de appels bestaat dit jaar uit Ceulemannekes, dit is een harde, sappige bewaarappel.

De prijs van het fruitsap is dit jaar 600fr of 15 euro voor een bak van 12 liter en 200fr of 5 euro voor het leeggoed.

India en Goa

Op 1 december om 20uur projecteert Gerard Mornie in het lokaal te Hallaar dia's over zijn reis naar India en Goa, met vooral aandacht voor vogels. Info: Fr. Van Den Bosch 015 240318